

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vihar na Češkem.

Komaj je padlo Thun-Kaizl-Dipaulijevo ministrstvo, in se je zaznalo, da pridejo na krmilo izvoljenci nemških obstrukcionistov, ki brezpogojno prekličajo tisto mrvico jezikovne ravnopravnosti, katero so Badeni jeve oziroma Gautscheve jezikovne naredbe dale češkemu narodu, začeli so se temni oblaki zbirati na političnem horizontu in strele ljudske nevolje in srdite ogorčenosti, ki švigajo proti Dunaju, kažejo dobro, da nastane vihar.

Nevoja češkega naroda je toliko večja, ker je učakal ta narod poleg krvavega razzaljenja tudi še prebridko razočaranje. Svoj čas se merodajni krogi niso kar nič plašili, svojevoljno preminjati ustavo, kadar je bilo to Nemcem na korist. Sedaj pa, ko je vsled nemške revolucije v parlamentu in zunaj parlamenta postalo potrebno, da se z izrednimi sredstvi omogoči funkcioniranje državnega zbora, sedaj se oni isti krogi niso mogli odločiti na noben energičen korak.

Thunovo ministrstvo je nasvetovalo premembo ustave v tem smislu, da se zopet poseže na vodilna načela oktobrskega diploma in se tako seveda z upoštevanjem sedanjih razmer in potreb in s posebnim ozirom na novo peto kurijo, vstvari drug centralni parlament.

Toda proti temu se je vzdignilo vse, kar ima vpliva na dvoru, in na dvoru imajo vpliva samo pristaši nemških obstrukcionistov. Nemški kavalirji, nemška birokracija in nemška generaliteta, ki smatra slovanske narode za navaden „Kanonenfutter“, so se združili proti vladnemu nasvetu o premembi ustave in ga tudi podri.

Vse javno mnenje v državi se vprašuje: Kaj storé sedaj Čehi? Vse javno mnenje si je v svesti, da je odvisen nadaljni razvoj razmer od Čehov, oziroma od stališča, katero zavzame v parlamentu, in posebno pozornost posvečujejo temu nemški zmagovalci, ker je njih zmaga toliko časa nepopolna in negotova, dokler eksistira desnica, in dokler ni s pomočjo nemških

strank ustanovljena nova večina brez Čehov in brez Slovencev in Hrvatov.

Nekateri desnici pripadajoče stranke skušajo uplivati na Čeha v tem smislu, naj bi svoj odpor proti levičarski vladi omejili na platonično opozicijo, ki nikomur na svetu nič ne škoduje, in katera še nobene vlade ni motila pri njenem delovanju. Ali kaže se, da ti poskusi ne najdejo posluha pri Čehih, nego da hoče češki narod z vso odločnostjo in brezobzirnostjo začeti boj za svojo staro pravdo.

Misel, da bi češki poslanci odložili svoje mandate, katero misel je bil sprožil dr. Engel, se je opustila. Za zdaj nameravajo Čehi ostati v desnici, ako jih bo ta podpirala v boju proti novi vladi, in ako jim bo dala popolno svobodo tudi za slučaj, da bodo primorani začeti obstrukcijo.

Odločitev se izreče v kratkem. Zaupni možje češki so sklicani na dan 8. t. m., in njim je prepuščeno določiti, kakih sredstev se naj češka delegacija poslužuje v boju proti vladi nemške obstrukcije. In ker je razburjenost na Češkem velikanska, tako kakor morda še nikdar, ker je vse sloje prešinila sveta jeza nad nečuvno krivico, ki se hoče storiti češkemu narodu, je prav verjetno, da se zaupniki izrekó za najbrezobzirnejšo obstrukcijo.

Vihar, ki se vzdigne na Češkem, bo strašan, in tresle se bodo ne samo tiste šipe, o katerih sta svoj čas govorila Plener in za njim Pergelt, tresli se bodo stebri te države in še vse drugače, kakor vsled nemške obstrukcije. Dunajski krogi se bodo prepričali, da se tako velik in močan narod kakor so Čehi ne da najprej izkoriščati, potem pa zaničljivo v kot vreči kakor iztisnjena citrona.

„Po zborovanji našega parlamenta.“

In preiskali so nam obisti in srce, ter posvetili našemu članku od dne 26. sept. t. l., objavljenem v „Slov. Narodu“, kar dva članka v sobotni številki „Slovenca“ z dne 30. sept. t. l., jednega nad črto, drugega pod črto. Da pa mož Dijogen, ki išče

po dnevu z lučjo po „Zvezdi“ one ljudi, ki so skovali članek za „Slov. Narod“ z dne 26. sept., ne bode preveč požgal olja v svoji „leščerbi“, mu povemo, da se je pač za sedaj prav hudo opeknel, in s tem ravno očitno priznal, da se nismo prav nič zmotili pri iskanju očeta sobotnemu članku v „Slovenca“ z dne 23. sept. t. l.; kajti tisti „trideseterih“ nimajo sedaj ravno prilike postopati po hladni „Zvezdi“ in beliti si glav z dopisi za Slovence. — A preidimo raji k članku samemu.

G. piscu tega članka, ki se je samovlastno podpisal z „jeden trideseterih“, se vidi, da ga je naš članek precej zmešal, in da ne ve prav dobro, pri čem da je, kajti prosi nas v četrtem odstavku svojega duhovitega članka, — da jim (prav pravilno mu) ne zamerimo, da se tudi oni upajo na dan in odkrijejo svoje mnenje. Rotijo nas pri naši liberalnosti, naj bodemo liberalni tudi proti njim, t. j. pustimo naj jim svobodo njih vesti, njih prepričanja in njih delovanja! — G. piscu „jeden trideseterih“, zakaj nam ne pustite tega, zakaj nam vsiljujete svoje mnenje? Odgovorite!

Pa kdor zna pa zna! Potem pa nadaljuje g. pisec-učitelj, da smo mi grdi liberalni teroristi, ker govorimo v imenu 2000 učiteljev, da se strinjamo s člankom „Učit. Tovariša“, ki je spravil ogenj v „Slovenčev“ uredništvo, in da je članek bil s terorističnim namenom pisan. Čudno, gosp. pisec nas hoče s svojimi „trideseterimi izbranimi“ terorizirati in nam svoje misli udahniti — a mi bi pa ne smeli potem svojih mislij povedati, ko znano, da imamo vse slovensko učiteljstvo — pardon, izvzemši onih „trideseterih“ — za seboj.

„Vaših mislij nikdar niso (ali ne „nismo“?) bili!“ Mi tudi ne! G. pisec se dalje prav zelo moti, ko navaja „tri članke“, ki so baje spisali „sobotni članek“. Ne, gospodine, samo jeden je bil, pa je pristen ljudski učitelj, ki le na redke čase po „Zvezdi“ ljudi išče.

„Slovenčev“ članek prav po svoji navadi dalje zavija naš članek in sklepa prav po edino le njemu prirojeni — priučeni logiki, češ: — mojih 2000 vojakov

ne spiše kaj tacega, saj jih poznam; mi sami nismo pisali in onih 30, ki so vživali tri dni in tri noči zrak, vodo itd. ljubljanskega semenišča, pa tudi ne skuje, ker so preneumni. G. zavijač, dobro znate! Bralce „Slov. Naroda“ pa prosimo, da naj še jedenkrat preberó naš članek, potem naj pa sodijo.

Oh! oče družega „pons asinorum!“ Jakob nima pri tem članku prav nič opravila. Da pa odrekamo Vašim „trideseterih“ zopet zmožnost, da bi spisali take članke, kakor jih „Slovenec“ sedaj objavlja pod črto in nad črto, to pa ponavljamo zopet, ker jih predobro vse poznamo.

G. članek iz obližja semenišča nam tudi prebaciva, da imamo mokraške nazore, ko smo zapisali: „O, da, tudi kmet se je pričel zavedati in se bode še bolj, da ni samo za to tukaj, da dela za nebesa.“ Potem pa možato pristavi: „O! le povejte, prijatelji, karnaravnost! kar imate še na srci!“ G. piscu morajo biti posebno v želodcu mokrači, gotovo pri njih tudi ni imel sreče, kakor je pri nas s svojo zavijajočo učenostjo ne bode imel.

Dalje nam g. pisec prebaciva, da mu nismo dokazali, da si je njegova stranka zapisala na prapor: „Zum Kartoffelsammeln brauche man keine Bildung.“ No, gosp. pisec ima pa res kratko pamet. Ali se ne spominja več, kako so se pred nekaj leti trudili vodje katoliške stranke, da bi spravili skozi v deželnem zboru predlog, da naj se na kmetih sploh uvede tam, kjer bi se morale šole razširjati, poldnevni pouk. In ali ne kokuje Vaša stranka, g. pisec, z dunajskimi krščanskimi socialisti, ki se trudijo na vse mogoče načine odpraviti osem-, oziroma sedemletno šolsko obiskovanje, ali ne odobruje Vaša stranka postopanja nemškega katoliškega centra, katerega odličen člen je izustil one velepomembne besede, in delovanja katoliške stranke na Tirolskem, ki v svoji mogočnosti skrbi za ljudsko šolstvo skoro tako vneto kakor španska stranka. Če nam to ovržete, g. pisec, potem pa radi prekličemo one besede.

G. članek je prišel koncem svojega

LISTEK.

V III. razredu.

(Spisal W. Kosiakiewicz.)

Grof N. mlad, eleganten, bogat dolgočasujoči se lahkoživec, se je vračal iz Pariza domov v Varšavo. Mej tem dolgim in naporim potovanjem se je počutil prav slabo. Glava ga je nekoliko bolela, izgubil je povsem tek, in po vsem telesu je čutil utrujenost.

V Koloniji je pil skledico bouillona, v Potsdamu čašico finega vina; to je bila tekom dveh dnij vsa njegova hrana. Sicer se je pa prav vražje dolgočasil. Niti jednega človeka ni našel, s katerim bi bil lahko besedico spregovoril. Tovarnar vóz, pivovarnar . . . sami tovarnarji, ki so se glasno smejali, začeli govoriti francoski o Parizu, o veliki operi ter so potem v nemščini nadaljevali svojo govorico o vohih in o pivu.

Nedaleč od meje je grof za par ur zaspal, vsled česar sta se mu zopet nekoliko povrnila dobra volja in zdravje. „Tu je že Aleksandrovo, in jutri sem Varšavi,“ si je mislil radosten. Pokazal je svoj potni list ter začel hoditi po čakalnici gori in

doli. Počutil se je že precej boljše, in pojavljalo se je tudi v njem nekaj, kar sicer še ni bil tek, a kar je naznanjalo, da kmalu pride.

Spomnil se je, da mora nekaj denarja menjati; hotel je seči po denarnico, da bi vzal iz nje bankovec za sto frankov, — toda denarnica je izginila.

Pogledal je vnovič, pretipal vse žepa najprej malomarno, potem pozornejšo. Zaman. Kolika neprijetnost! Spomnil se je, da je imel od Potsdama sem samo enkrat denarnico v rokah, na neki mali postaji, ko je pokazal nekemu, ki se je predstavil za železniškega kontrolorja, svoj vozni list. Dobro, da mu je ostal vsaj potni list.

„Toda nekaj drobiža moram vendar imeti,“ si je mislil ter segel v žep, iz katerega je privlekel nekaj mark, da jih zamenja pri blagjnci. Dobil ni zanje niti pet rubljev.

„Prijeten doživljaj to; da bi dobil vsaj kakega znanca!“

Tedaj se je oglašil prvič zvonec. Na hodniku se je začelo takoj živahno kretanje. Vrata so se glasno odpirala, pazniki v višnjevih bluzah so hiteli sem in tja.

Nekaj časa je stal grof neodločen, končno pa je sklenil nekaj heroičnega: Biti

moram, kolikor možno hitro doma, — vzajemem torej listek — družega razreda.“

A drugi razred je veljal še enkrat toliko kot je imel denarja. Lahko bi se vozil v tretjem razredu, toda brzovlak ni imel tretjega razreda, na osebni vlak pa bi moral čakati še pet ur.

To je začelo grofa naravnost zabavati.

„No, v tretjem razredu se vendar ne bom vozil,“ si je mislil ter stopil od okenca. Ta sitni položaj nikakor ni žalostil grofa; to ni bilo v njegovi naravi, niti v njegovem vspredu. „Kaj to, . . . že pojde kako . . .“

Vedel ni, kako se bo stvar razvila, a bil je prav radoveden na to.

V čakalnici je zadrimal ter se zbudil šele čez eno uro. Moral je čakati na vlak. Hodil je sem in tja, opazoval zemljevide pregledaval vozne rede na stenah ter se grozno dolgočasil.

Tekom treh neznošno dolgih ur je pogledal vsakih pet minut na žepno uro. Končno mu je bila misel, da se odpelje v tretjem razredu, prava rešitev.

Počasi se je sprijaznil s to mislijo, z edinim izhodom iz tega položaja. Ko pa se je približal odločilni trenutek, je skremžil

obraz, potem siknil ter si kupil listek tretjega razreda.

Slugi, kateri mu je prinesel kovčeg v voz, je dal nekaj napitnine. In ko se je začel vlak premikati mu je ostalo denarja edino le ena obrabljena, rudeča kopejka. Privlekel jo je na dan, jo pozorno ogledoval ter zamrmral francosko kletev.

Bolj nego grdi, veliki, živo pobarvani zaboj, v katerega so ga zaprli, bolj nego vmazana tla in trda klop, ga je mučil glad, kateri se je po tridnevni dieti nakrat zopet povrnil. Ta sicer dobrodošli gost je vzbudil v grofovem spominu vse posameznosti francoske kuhinje, toda obrabljena kopejka mu je vedno in vedno predstavljala neprijetno sedanost.

Vlak pa je hitel po polzevo dalje. Glad se je večal; jedva so ostavili prvo postajo, ko je začutil grof lakoto, katera je postajala z vsako minuto hujša. V njegovih mislih sta se pojavila sedaj beefsteak in bržlica. In zopet je klel francoski.

Kmalu pa ga je minilo potrpljenje, in začel je v svojem materinem jeziku: Tisoč vragov! Dalje ne vzdržim več!“ Stopal je z velikimi koraki po vagonu gori in dol. To mu je glad sicer nekoliko potolačil, sekunde so mu malo hitrejšje minevale, in brzjavni drogi so se naglejše vrstili.

članka do spoznanja in prepričanja, da se mora osnovati „slovensko katoliško društvo učiteljev in učiteljic“ in dejstva za to so na dlani, „pa samo na njegovi“, in pravi, da v vreči, v katero je tlačil Jelenc svojih 2000 (?), je pa pretesno in presoparno (Brr! o duhovnosti!), nihče se ne sme ganiti, zato je za nas, ki ljubimo pravo svobodo (!) društvo potrebno.

G. člankar, vsaj jih imate res na dlani, kar skujte pravila, skličite ustanovni zbor, pa imate društvo. Kdo vam ga pa brani? Vsaj znate tam v ljubi Ljubljani tako hitro kovati društva, da je veselje. Par znanih „govorancarjev“ skupaj, dvorana „Katoliškega doma“, naročene pozdrave dunajskega katoliškega učiteljskega društva, nekaj kaplanov, nekaj krščanskih socialistov in socialistin, pa onih „trideset“ in domovina je rešena.

Čuden je pa pravi zaključek tega „fulminantnega“ članka, in g. pisec „učitelj v talarji“ nam stavi kar pet točk v rešitev, najbrže bi potem rešitev teh točk porabil kot „klavni dar“ za „Kat. Obzornik“, kjer se z največjo lahkoto rešujejo najtežja svetovna vprašanja. Rešili jim bomo pa ta vprašanja takrat, kadar nam oni rešijo sledeča vprašanja:

1.) Zakaj so se vpeljale duhovne vaje ravno za učiteljstvo in ne tudi za c. kr. uradnike?

2.) Kakšen namen bo imelo vendar učiteljstvo v službi katoliške stranke?

3.) S čim sta si zaslužila dr. Tavčar in Ivan Hribar tako častno mesto v katoliški stranki, da bi ju najraje živa pokopala?

4.) Kakšen namen bi imelo „slovensko katoliško društvo učiteljev in učiteljic“?

5.) Ali je še katoliško krščanstvo — kakoršno je naš Odrašenik učil — vodilna ideja njihovega stremjenja in delovanja? Pričakuje določnega odgovora pisec prvega članka in teh vrstic, ki je pristen ljudski učitelj.

V Ljubljani, 5. oktobra. K položaju.

Dunajski listi poročajo soglasno, da se skliče državni zbor v torek, dne 17. t. m. Prej že pa se prekličje jezikovne naredbe. Novi jezikovni zakon bode imel začasno le za Češko veljavo. Ali se raztegne še na druge mešane dežele, ni dognano. Prihodnji teden bodo imeli sejo načelniki leveice, da se posvetujejo o bodoči parlamentarni akciji. Baje namerava levica predložiti obtožnico proti vsemu Thunovemu ministrstvu. Neposredno pred sestankom državnega zbora bode imel sejo klub ustavovernih veleposestnikov iz vseh cislitvanskih dežel pod predsedstvom grofa Oswalda Thuna. „Pester Lloyd“ poroča, da misli poljski klub uplivati na druge desničarske stranke v tem smislu, da ne bodo delale obstrukcije. Klerikalni „Grazer Volksblatt“ se tudi izreka proti obstrukciji in svari Čeha, naj se ne dajo zvabiti od sirenskih glasov „Narodnih

toda predno je dospel vlak v Vlozlakev, je bil grof tega trpljenja sit.

„Jesti, jesti hočem! Pri vseh vragih, kaj naj storim!“

Zdelo se mu je, da čuti, kako se mu želodec krči, in misli so ga zazibale v ono krasno preteklost, ko so pripravljali za en obed cela goveja trupla na drugih.

„Moram si kaj domisliti!“

Opazoval je svoj dragoceni briljantni prstan; prodal bi ga bil za slepo ceno. Toda kako to storiti? Grof ni še nikdar v svojem življenju ničesar prodal.

„Vlozlakev! Deset minut!“

Ko bi se vendar prikazal kak znan obraz! — A doslej prazni voz se je začel polniti: Debeli, rudeči očka, ravna taka mamica, suha, plošnata hči in majhen deček. Grof se je ugriznil v ustni ter se stisnil v kot.

Očka je deval v red celo množico zavitkov. Mej njim je opazil grof, katerega pogled mu je sledil, košarico, in iz nje so gledali deli pečene kokoši.

„To so praktični ljudje; seboj jemljejo živež,“ si je mislil grof ter postal jako uljuden. Pomagal je dekletu celo spraviti zavitek, češ: „Dama je vendar le.“

„Želite morda pri oknu sedeti gospica?“

„Hvala, začelo bi me takoj trgati.“
(Konec prih.)

Listov“, kajti sicer bi morala desnica razpasti. Štajerski klerikalci so torej proti obstrukciji in grozé že s secesijo! Lepa sloga! Desnica naj bo torej obsojena na platonično opozicijo, v kateri zopet ne dosežejo ničesar. Kaj poretó Čehi na take insinuvacije? Že doslej so bili nemški klerikalci vedno coklja vsakemu energičnejšemu nastopu desnice. Že kot vladna večina se ni smela desnica ganiti radi klerikalcev, a prav radi teh klerikalcev naj bi desnica tudi kot opozicija ne smela delati vladi krepkega nasprotovanja? Seveda, nemškim klerikalcem zori žito vedno in neprestano, naj li jih oševa solnce z vladne ali z opozicijske strani. Kakor mačka padejo vedno na mehko! Zares, izvrstni zavezniki!

Demonstracije radi odprave jezikovnih naredb.

V Plznu so se poulične demonstracije ponovile. Narod je prepeval po ulicah svoje narodne pesmi, no, že to je bilo dovolj, da so poslali nanj orožništvo in vojaštvo ter so nastopali proti demonstrantom kakor proti puntarjem. V Ašu in Graslicah so Nemci pobijali okna vsem uradom, metali v blato cesarske orle, peli veleizdajalske pesmi ter streljali na orožnike in ometavali vojake s kamenjem, in vendar se je reklo posl. Pergeltu, da je „lojalnost Nemcev nad vsak dvom“. Slovani sedaj vsaj vedo, kaj je merilo — lojalnost! — Občinski svet v Plznu je sprejel oster protest proti vladi radi nameravane odprave jezikovnih naredb. Plzenski občinski zastop pozivlja poslance, naj prestopijo v najostrejšo opozicijo, narod pa pozivlja, naj se v slogi zbere okoli svojih poslancev. — „Plzenski Obzor“ izreka nado in željo, da bi se priredile tistega dne, ko se odpravijo jezikovne naredbe, po vsem Češkem, v vsaki občini demonstracije, ki pa naj bodo dostojne in primerne. Z odpravo jezikovnih naredb pa ne bodo le žaljeni toliko let vladi tlačansko služeci Čehi, nego vsi avstrijski Slovani. Zlasti pa ostanejo simpatije Jugoslovanov v tem slučaju posebno gorke. Kar boli Čeha, to boli nas. Žaljenje Čehov, katerim, se plačuje sedaj njihova brezprimerna požrtvovalnost s kruto nevhvaležnostjo, zadeva tudi Slovence. — Mladočeški meščanski klub v Kolínu je poslal klubu čeških poslancev pismo, v katerem pravi, da je ves češki narod složen v tem, da proti vladi, ki odpravi jezikovne naredbe, ni začeti le najskrajnejšo opozicijo, nego še ostrejšo obstrukcijo, kakor je bila nemška. Hkratu pozivlja klub poslance mesta Kolín, naj odložé svoje mandate, da se izvolijo elementi rezkejšje taktike.

Angleška vojna s Transvaalom.

Poročila, ki dohajajo iz Transvaala in Anglije, si jako ugovarjajo. Z jedne strani se poroča, da je transvaalska vlada zahtevala, naj Anglija tekem 48 ur preneha s premikanjem čet, sicer začnó Boerci z ofenzivo, — z druge strani pa javljajo, da zahteva angleška kraljica Viktorija, naj se pošlje v Pretorijo tak odgovor, da bode Krügerju vendar-le možno odnehati. Poroča se tudi, da pojde sin angleške kraljice, vojvoda of Connaught kot izreden komisar v Južno Afriko. Kraljičin sin naj bi šel torej znova pogajat se. To je jako neverjetno, saj je odklonila Anglija vsakatero mirovno sodišče in zahteva brezpogojno, da sprejmó Boerci njene zahteve. Bržčas so Boerci z vojno že začeli. Transvaalska vlada naznanja, da sprejema prostovoljce, ki pridejo na svoje stroške v Južno Afriko. Ruski listi sila ogorčeno napadajo Anglijo. „Nov. Vremja“ piše, da bode Anglija sicer premagala malo transvaalsko državico, toda zmago bo plačala drago. Izgubila bode več kakor denar in ljudi: pravico do spoštovanja civiliziranih narodov, kajti vojna bode dokazala neovržno, da pomeni uspeh anglo-saskega plemena nazadovanje krščanske kulture. „Novosti“ menijo, da so simpatije vsega sveta na strani male, a junaške republike, toda Anglija bode vžgala z vojno s Transvaalom požar v vsej Južni Afriki, ki bode imel nepregledne posledice. Zgodovina južno-američanskih zveznih držav, ki so se otrsle v minolem stoletju nasilstva in terorizma Angležev ter postale svobodne, se ponovi morda tudi v Južni Afriki. Tudi ondi se bodo otrsli neznosnega jarma Angležev ter bodo ustvarili južno-afričansko zvezo. To se zgodi prej ali slej brez vmešavanja kake druge države.

Dopisi.

Iz Celja, 3. oktobra. Inter arma silent Musae! — vendar Thalia je dvignila prva svojo glavo ter spregovorila mogočno besedo. Naši diletantje so v nedeljo predstavljali „Revčka Andrejčka“. Kdor ve, s kakimi težavami se ima boriti diletantsko gledališče, ta mora občudovati pogum naših diletantov, da so se drznili spraviti to težavno igro na oder. Scenerija, kostumi, igra posamnikov — vse to zahteva precejšen kos popolnosti, ako hočemo, da pride igrokaz sploh do veljave. Arangement je prevzelo naše agilno pevsko društvo. Na kak način so se razvozljala naša čutila: bojazen, up in dvom, to kaže uspeh, ki je bil v vsakem oziru naravnost velikanski. Dubkom polna velika dvorana v „Narodnem domu“, izborna naša narodna godba, to ti je že ob vhodu dvignilo svojo notranost, da je postala v posebni meri dovzetna za vse prijetne vtise. Ako bi hoteli primerjati enega igralca z drugim, prišli bi v zadrego, komu dati prednost. Vsem gre enaka hvala, kajti vsakdo se je po svojih močeh potrudil, da je svojo vlogo spravlil do popolnosti. Naslovno vlogo je prevzel g. Perdan in bil izboren Revček Andrejček v vsakem oziru. Franičina igra (gospica Meta Baševa) je bila zlasti v svojem dramatiškem delu dovršena. Tem večjega učinka je bil potemtakem prizor s pustolovcem Zvitorogom (g. dr. Cvetko), v katerem se Franica s svojim značajem postavlja v kaj komičen kontrast. Vrstnika enake veljave je imela Franica v Pavletu (g. iur. Pirnat). Nismo pa še zlepa videli in slišali boljšega bebca Anžeta (g. Salmič) kakor ta večer. Vsako njegovo kretanje, vsako jecljajočo besedo je spremljal glasen nezadušen smeh, in odobravanje ga je počastilo ob odprtem prizoru. Prav dobro je gizdavo in lehkomišljeno Ano predstavljala gospica Filipičeva. Vreden drug ji je bil Domen (gospod Sax). Pogumna Jerica (gospica Vrečarjeva) in stara Neža (gospa Kalanova) sta s hvalevredno vneto spopolnili krasno sliko. Postavnega očeta Jeklena je dal g. Rebek, kateri je očetovske vloge pripravil do znamenite popolnosti. Strogi oče, modri župan, trda kmetska korenina — vse te poglavitne strani Jeklenovega značaja je znal pogoditi g. Rebek. Maska in igra intrigantnega Grešnika (g. Boc) nista pustila želeči nič boljšega. Vsi drugi epizodisti: policaj, Zmikavt Matija, hlapec Šimen, so vestno izpolnili odkazano jim mesto. Kakor smo že uvodoma trdili, zamoremo le z največjim zadovoljstvom beležiti spomin na nedeljski večer. Do 1. vinotoka t. l. Celje ni še videlo enacega, da bi tako znamenito in razsežno igro celjski diletanti spravili na slovenski oder, in da bi to igro poslušalo in gledalo tako mnogobrojno občinstvo. To je zgodovinskega pomena! Saj vendar — le še nismo prav zadnji, da Slovenci v Celji premoremo kaj tacega. Dejstvo pa, da so slovenski Celjani igrali Revčka Andrejčka, da je to igro poslušalo in gledalo 500 do 600 ljudi, in da se je vse to vršilo v mogočni stavbi na celjskih tleh — ta dejstva doprinašajo ravno nasproten dokaz za trditev, da je Celje za nas „fremdes Gebiet!“

Naše barje.

(Dalje.)

Ko bi se ravnalo po predlogih patra Lecchija, Šemerla in Francesconija, da bi se jedino struga v Ljubljani za odpeljavo vode pripravna storila, bilo bi barje davnej suho in obdelano. Seve da bi morali vsi jezovi na Ljubljani do on kraj Fužin pasti.

Leta 1829. dne 23. avgusta so se v zapornem jezcu v Krakovem zapornice odprle. Takoj se je zapazilo, kolike koristi so bile dozdej v Ljubljani izgotovljena dela, kajti voda je za pet črevljev v tej strugi vpadla. Za izboljšanje kmetskega stanu vneti cesar, kateri je imel vedno obrnjene poglede na izboljšanje ljubljanskega barja, če so mu to le okolščine pripuščale, šel je sam v naše kraje, da si s tolikimi žrtvami storjeno delo ogleda. Dne 2. junija 1830. je prišel v Ljubljano. Že 4. je ogledal odtok od Gradašice do Fužin. Drugi dan prepričal se je, kake nasledke je zapustila uravnava Ljubljani v barji. Oziraje se od njemu iz hvaležnosti po mestjanih leta 1826. postavljeno spomenika na novo, po županu Hra-

deckem narejeno cesto proti Igu, na vidno izboljšanje sveta v barji in na prisrčni pozdrav množice zbranih barjanov, je vladar ginjen rekel: Opazoval sem že mnogokrat in danes imam potrjenje svoje misli, Kranjci so delavni, pridni in pridobitni ljudje.

Za novo ustanovljeno naselbo Karolinsko vas je poskrbel pitno vodo, ker je dal ob Ižanski cesti s svojimi stroški jarek skopati, po katerem se je Ložca otekala.

Na prošnjo leta 1826. sestavljene osuševalne komisije dovolil je cesar, da se srednji del cesarskega grabna (Gruberjev kanal) za sedem črevljev poglubi. 7. junija nadaljeval se je obhod barja proti Vrhniku. Potem je dovolil, da se njegovim stroškom dva poskušališča v barji ustanovita, Karolinski dvor poleg Ižanske ceste, in Francov dvor na Ilovici. Ker ni bilo za to pravega vodje, sta oba v kratkem zaspala. Med tem je tedanja osuševalna komisija z deželnim stavbnim vodstvom v ozadju po vsi moči klubovala namenom dvornega stavbnega vodstva. Z vso odločnostjo so se uprli črti nameravanega kanala pod tržaško cesto, žal da jim je obveljalo, ker so tudi barjane na svojo stran dobili. Črta tega kanala se je preložila od roba barja v njega sredo, v najhujše barje. In kar sta pripovedovala Francesconi in Šemerl, zgodilo se je; kanal je ostal prava spakudra, zrcalo vodnotehnične vednosti tukajšnjih krogov. Kako napočeno so znali takrat v to poklicani krogi osuševati, kažejo sedaj različne razvaline. Na desnem bregu Ljubljani nameravani kanal ostal je le na papirju.

Dne 18. maja 1832 sta cesar in cesarica zopet naše barje posetila, posebno sta pa ogledovala prekop v Vodmatu in kraje, kjer so stali jezovi. To leto, 29. maja, obiskal je tudi nadvojvoda Janez barje. Tudi državni minister, grof Kolovrat je 13. okt. 1833. osuševalna dela v barju ogledoval.

Da bi se izognil sitnostim od strani osuševalne komisije in deželnega stavbnega vodstva, kateremu nasveti dvornega stavbnega sveta nikakor niso hoteli ugajati, je bil z dvornim dekretom z 20. marca 1834. dvorni stavbni svetnik Francesconi poklican v Ljubljano. Pri shodu, kateremu je sam guverner Šemerl predsedoval, imelo se je nknreniti, kaj je še za osuševanje barja potrebnega.

Francesconi je zavrgel predlog osuševalne komisije, da naj bi se cesarski graben trebil, in je ostal pri načelih, katere je dvorni stavbni vodja Šemerl utemeljeval in zagovarjal, namreč, barje je osušiti z globljenjem struge Ljubljani. Slednjič zjedini se je, da se 1. v Ljubljani (po sredi struge 12° širok in 3' globok kanal (Cunetta) skoplje; 3. Da se struga cesarskega grabna še v štirih oknih poglubi; 3. Skale v Mostah naj se izkopljejo; 4. Kanal na desnem bregu naj se skoplje z ustjem v Ljubljani; 5. Kanal z Vrhniko naj se po barju, ne pod Tržaško cesto naredi.

Komisija ljubljanskih veščakov se je trmasto globljenja cesarskega grabna oklepala, kakor že gori navedeno, zategadelj zabredli smo z osuševanjem barja v tako zagato, da še zdaj ne moremo iz nje. Osuševalna tedanja komisija ima take pege na sebi da, ko bi se vsi nje grehi nasteli, moral bi slednji spoznati in reči: kaj je tebe reva treba bilo. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. oktobra.

— Cesarjev god se je včeraj, kakor v celi državi, tako tudi pri nas obhajal na običajni način.

— Slovensko gledališče. V soboto, dne 7. oktobra izvaja se tretjič na slovenskem odru opera „Gluma čí“ in pred tem „Igra piké“. Opozarjamo ono občinstvo v mestu in na deželi, katero te prav dobro uspele opere še ni slišalo, da se omenjena opera za več mesecev stavi raz repertoar, ker mora intendant svoj program dosledno izvrševati in pridejo prihodnji teden druge igre na vrsto. Pred igro izvaja se „Igra piké“, v kateri je najodličnejši član slovenske opere gospod Inemann o priliki gostovanja v Pragi žel največje pohvalo.

— Žrtev celjskih izgredov. Piše se nam; Gospod Gostinčar, katerega je celjska svojat skoro ubila, ker se je z revolverjem branil napadalcev, je končno izpuščen iz preiskovalnega zapora. Držali so ga v ječi skoro dva meseca. Prišel je zdaj v Žalec,

in narod ga je presrčno sprejel. Narod mu je pokazal, da ga smatra za mučenika. Kar spoznati ga ni, tega siromaka in srd in sveta nevolja prešinja človeka kadar vidi tega reveža, ki je od trpljenja tako oslabel in shujšal, da ga je komaj spoznati... Konca tega dopisa ne moremo priobčiti, ker bi nam ga zaplenilo državno pravdnštvo.

— **Zborovanje v „Mestnem domu“.** Socialno-demokratska stranka priredi v nedeljo dne 8. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“ ljudski shod, na katerem bo poročal gosp. Etbil Kristan o zborovanju avstrijske socialno-demokratske stranke v Brnu.

— **Ruski tečaj.** Kdor resno misli udeleževati se brezplačnega kurza ruskega jezika, naj si izvoli najkasneje do incl. nedelje, to je dne 8. t. m. pri g. L. Schwentnerju naročiti v to določene knjige. Cena 3 zvezkom 1 gl. 50 kr. do 1 gl. 70 kr. Poznejša naročila bodo seveda toliko dražja, kolikor bode znašala poštnina z Ruskega, ki je precej visoka. Sicer je pa tudi v interesu enakomernega napredovanja pouka, da imajo knjige takoj v začetku v rokah vsi udeleženci katerih se je zglasilo 154, knjig pa si doslej ni naročila niti tretjina.

— **Društvo delovodij „Ljubljana“** ima svoje mesečno zborovanje dne 7. oktobra t. l. ob 1/2 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivarni. Ker je bilo dosedaj vedno tako malo udov navzočih, se toraj gospodje tovariši ljudno vabijo, naj se ravnajo po društ. pravilih in k zborovanjem kolikor mogoče v večjem številu zahajajo, da bode potem tudi odbor lažje svojo dolžnost spolnoval.

— **Iz Tržiča** se nam piše: Na slovenskega bralnega društva v Tržiču občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: Gg. Lenart Klotfutar, predsednik, Miha Debelak, podpredsednik, Rajko Pogačnik, tajnik, Josip Ster, blagajnik, Josip Resman, Josip Vidmar, Anton Trobej in Fran Zorec, odbornikom. Iz tajnikovega poročila je razvidno, da ima društvo 117 členov in sicer 1 častnega, 20 podpornih in 96 rednih. Gospoda inženirja Viljema Polaka je občni zbor soglasno izvolil svojim častnim članom za njegove velike zasluge, katere si je pridobil za društvo. Gospodu nadučitelju Janku Cvirnu, bivšemu podpredsedniku, se je izrekla zahvala za njegovo vstrajno delovanje in mu želi društvo najboljšo v njegovem novem delovalnem krogu.

— **Kriza na tržaškem magistratu.** Mej tržaškim županom in mej mestno delegacijo je nastal oster razpor. Povod temu je dalo imenovanje ravnatelja magistratnih uradov. Župan je izjavil, da zahteva, naj se imenuje za to mesto dr. Artico, češ, da magistratni ravnatelj nadomešča župana in mora torej živati zaupanje županovo. Dompieri je res zmagal, ali deset členov delegacije je to tako razkačilo, da so izstopili iz delegacije. In tudi „Piccolo“ je nezadovoljen ter krepko podaja župana, češ, da njegovo postopanje nasprotuje vsem načelom parlamentarizma.

— **Iz južne Afrike.** Iz zasebnega pisma, ki je bilo 9. septembra odposlano iz Pretorije v Transvaalu, posnemamo sledeče: Mesto je na pol prazno, kar cele trume delavcev so brez posla. Vse živi na kredit. Vsak dan prinese vznemirajočih vesti. Pri vladi delajo dan na dan do pozne noči. Cena živilom je poskočila 30% in rase še vedno. Iz Johannesburga vozijo vlaki vsak dan 600 do 800 oseb. In še vedno ni odločitve, ne za mir, ne za vojno, vedno ta zavlačevalna politika. Prav lahko je mogoče, da nastane mej prebivalstvom panika, in da se zgrade ustaje. Vsa klika židovskih kapitalistov je zbežala. Izmej Angležev so ostali samo tisti, ki nimajo nič denarja. Če ostane še mesec dni tako, kakor je sedaj, potem se ne ve, kako bo v Pretoriji. V Johannesburgu vladajo že zdaj strašne razmere. Neumevno je, kako morejo kontinentalni listi pisati v korist Angleški. „Pester Lloyd“, „Fremdenblatt“ in „Politische Corresp.“ dajejo Angleški prav. To je blaznost, ali pa so ti listi podkupljeni. — To je na kratko vsebina tega pisma. Pisal ga je po raznih lepih člankih in izvrstnih feljtonih, ki jih je priobčil naš list, slovenskemu občinstvu dobro znani g. Egon Mosche. Transvaalska vlada ga je kot visokoizobraženega bivšega avstrijskega častnika naprosila, da bi v slučaju vojne vstopil v transvaalsko armado in gospod

Mosche se je temu povabilu odzval in tudi že izvršil velevažen projekt za neke utrdbe. Ako pride do vojne, bojeval se bo za svobodo in neodvisno južnoafriške republike tudi naš rojak in prijatelj. Želimo mu iz vsega srca, da bi srečno in uspešno prebil te težavne čase!

— **Petindvajsetletnico** svojega nadučiteljevanja obhajal je 1. t. m. gosp. sedanji ravnatelj okoliške šole mariborske, Miha J. Nerat, tiho v domačem obiteljskem krogu, in 2. t. m. v tovariškem in prijateljskem krogu pri „zlatem jenu“ v Ormožu. Daj mu Bog še jedenkrat toliko ravnateljskih let v Mariboru! Živio!

— **Talijo za rešitev življenja** v be-raškem znesku 20 gl. je deželna vlada nakazala Franu Novaku iz Breze v trebanjskem okraju, ki je dne 13. avgusta v Benečiji iz goreče hiše rešil štiri otroke.

— **Dva medveda** se klatita že več dni po vinogradih okolu Kota na Dolenjskem, a doslej se vzlic vsemu prizadevanju ni posrečilo, jima priti do živega.

— **Okrajno sodišče v Kobaridu.** Uradna „Wiener Zeitung“ je v včerajšnji številki objavila naredbo pravosodnega ministrstva z dne 28. septembra o ustanovitvi okrajnega sodišča v Kobaridu. No, vender že enkrat!

— **Slovenska čitalnica v Gorici** priredi v nedeljo 8. oktobra v svojih prostorih koncert z jako zanimivim vspešnim. Svirala bo godba pešpolka št. 47. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Požig.** Dne 2. oktobra je na Glincah zgorel kozolec Franca Štebija. Ogenj je povzročil 500 gl. škode. Na ključarskega pomočnika Josipa Krepevnika iz Glinca leti sum, da je ta ogenj zanetil. Krepevnik je bil aretovan in izročen dež. sodišču.

— **Mlekarsko zadrugo** so ustanovili v Zagorju ob Savi.

— **Samomor.** V Dolgi Poljani pri Budanjah se je dne 30. m. m. obesil 66letni oženjeni posestnik Fran Žgavc. Najbrž se mu je bilo zmešalo.

— **Cvetoč kostanj.** Prijatelj nam je prinesel z vrta pred cerkvijo sv. Petra vejico kostanja, na kateri je cvet in dvoje mladih, še slabo razvitih listov. Vsekakor zanimiv cvet iz početka jeseni!

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 24. do 30. septembra kaže, da je bilo novorojencev 16 (= 23.76‰), mrtvorojenca 2, umrlih 20 (= 29.70‰), mej njimi so umrli: za tifuzom 1, za vratico 1, za jetiko 2, za vnetjem sopolnih organov 1, vsled mrtvouda 2, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 12. Mej njimi je bilo tujcev 7 (= 35‰), iz zavodov 11 (= 55‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer vratico 1 oseba.

* **Kaj se je pripetilo carju.** Iz Darmstadta poročajo: Ruski car ne stanuje v mestu Darmstadt samem, nego v lovskem gradu Wolfsgarten, ki leži sredi gozda. Grad in okolica sta obdana okoli in okoli s kordonom vojakov, in sicer stražita carja kompanija pešakov in oddelek dragoncev. Po gozdu pa patrolirajo orožniki. V soboto je bil lep dan, in car je šel na sprehod z velikim vojvodo hesenskim. Slučajno pa se je car oddaljil par sto korakov od svojega spremljevalca. Nakrat stopi iz goščave k carju, ki nosi temno obleko, žandar ter je zahteval, naj se car legitimira. Car je bil za hip v veliki zadregi in ni si vedel pomagati, kajti legitimacije car nima nobene. Žandar je hotel carja že aretirati, ko je prispel carjev svak, veliki vojvoda ter ozmerjal žandarja s tako osornimi besedami, da je bil žandar bled kakor smrt. — Nedavno pa se je peljal car po Darmstadtških ulicah. Neki Francoz je bil tako navdušen, ko je zagledal carja, da je tekel za vozom in molil carju svojo roko, kričeč: „Jaz sem Francoz!“ — Navdušenega prijatelja Rusov so odvedli na policijo ter ga poučili, da se carju ne sme ponujati rok!

* **Pobila ljubimca s sekiro.** Pred sodiščem v Zagrebu se vrši zanimiva obravnava proti 24letni omoženi kmetici Magdi Rustanbegovi. 30. aprila t. l. je pobila namreč s sekiro svojega bivšega ljubimca Jak oba Jančeca. Preiskava je dognala, da je Jančec najprej siloma zapeljal kmetico, a jo potem vedno preganjal s svojo strastjo. Kmetica je zategadelj mnogo prestala, zlasti zato, ker se je Jančec z njeno lju-

bovno bahal javno ter je Magdo njen mož zato tudi večkrat tepel. 30. aprila zvečer je prišel Jančec pred Rustanbegovo hišo ter ustrelil trikrat z revolverjem v zrak kričeč, da se ne boji vseh Rustanbegov. Opolnoči pa — Rustanbega ni bilo doma — je hotel priti v hišo. Ker mu Magda, ki je ležala v hiši sama s svojim otrokom, ni hotela odpreti, je Jančec začel s sekiro odpirati vrata. Magda mu je nato odprla. Jančec pa je bil jezen ter je udaril kmetico s toporiščem po roki. To je Magdo razbesnilo. Iztrgala je Jančecu sekiro iz rok ter ga udarila po glavi, da se je takoj zgrudil. Črez nekaj časa je hotel Jančec zopet vstati in vprašal je Magdo: „Ali si me res ti udarila?“ Magda pa mu je odgovorila: „Da. Ubili si hotel Ti mene, toda ubila bom jaz Tebe!“ In zopet ga je udarila po glavi, da je Jančec črez pol ure umrl. Magda Rustanbeg je velika, krepka, lepa žena, milega, inteligentnega obraza. Pred sodiščem svojega čina ni tajila, a dejala je, da se je morala braniti moža, ki ji je vzel vse, poštenje in domačo srečo. Obravnava bo trajala dva dni.

* **Podgana v blagajnici.** V Parizu se je pripetil neki blagajničarki čuden slučaj. Ko je odprla zjutraj blagajnico, ji je skočila v obraz velika podgana. Dama se je onesvestila. Ko se je zavedla, ni bilo nikjer podgane, a v blagajnici je manjkalo tudi velik šop bankovcev. Teh pa ni požrla podgana, nego jih je pouzmal neki uradnik. Da bi preslepil blagajničarko, je zaprl v blagajnico podgano. No, blagajnica nima nobene luknje in tudi ni pustila podgana nikakih papirnatih ogrizkov. Uradnika so takoj zaprli, dasi taji.

* **Klub igralcev.** V Berlinu so zaprli več kavalirjev, ker so igrali v svojem klubu, katerega so nazivali „Club der Harmlosen“, prepovedane igre ter se je vsled velikih denarnih izgub pripetilo več nesreč. Kavalirji so izjavili pred sodiščem, da so igrali le tako, kakor igra tisoč drugih kavalirjev. Torej kako? Vsekakor „harmlos!“ Med zaprtimi je tudi neki marquis de Challandcourt. Izkazalo pa se je, da je ta marquis prav za prav le marquer iz Challandcourda! Značilno za berlinsko policijo je, da je neki policijski komisar pri nekem kavalirju, ko ga je prišel aretirat, prej še prav „harmlos“ obedoval. Potem šele sta se odpeljala gospoda v zapor.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 5. oktobra. V pisarni predsednika dr. Fuchsa so se sešli danes Jaworski, Bilinski, Ebenhoch, Treunfels, Fr. Povše, Pallffy, Schwarzenberg, Ferjančič, Engel, Pacak in Fuchs na posvetovanje glede seje izvrševalnega odbora desnice.

Dunaj 5. oktobra. Clary je za danes popoldne ob pol 3. uri povabil k sebi Bilinskega, da bi ga kaptiviral za novo ministrstvo.

Dunaj 5. oktobra. Nemški obstrukcionisti zahtevajo, naj se jim v novem prezidiju prepusti mesto prvega podpredsednika, dočim jim hoče desnica prepustiti le mesto drugega podpredsednika. Hochenburger je to odklonil. Zdaj je kandidat baron Ludwigsdorff, član veleposestva.

Dunaj 5. oktobra. Češki namestnik grof Coudenhove je prišel sem in je imel danes s Claryjem in Körberjem daljša posvetovanja. Vladni krogi se bojé, da se na dan razveljavljenja jezikovnih naredeb primerijo po vsem Češkem velike manifestacije, in ta strah je povsem utemeljen.

Dunaj 5. oktobra. Sekcijski šef v finančnem ministrstvu je imenovan tajnim svetnikom, da se prej zaceli nizegova srčna rana, ki mu je bila prizadeta s tem, da pri snovanju novega ministrstva ni prišel v kombinacijo.

Dunaj 5. oktobra. Upravno sodišče je odbilo pritožbo 167 nemških občin iz Češke, ki so bile sklenile odreči vodstvo vojaške evidence, dočim jih je vlada silila, da morajo evidenco voditi. Upravno sodišče je izreklo, da je dolžnost občin, opravljati ta posel.

Praga 5. oktobra. Vodstvo češke svobodomiselnice dela že pri-

prave za velik shod čeških županov, ki bode sklepal o tem, kako podpreti opozicijo čeških poslancev. Zlasti se namerava ustaviti izvrševanje vseh tistih opravljenih prenešenega delokroga, katera občinam niso po zakonih naložena.

Praga 5. oktobra. V Jaromaru so se sinoči zgodile velikanske demonstracije proti novi vladi. Ti elementarni izbruhi ljudskega srda so trajali več ur.

Brno 5. oktobra. Vsi češki drž. in deželni poslanci so sklicani za terek na posvetovanje o novem položaju.

London 5. oktobra. S Kapa se naznanja, da je položaj ob natalski meji skrajno kritičen. „Times“ javlja iz Pretorije, da je Krüger pri zaključanju parlamenta slovesno proglasil, da bodo Buri rajše umrli, kakor da bi se Angleški udali.

Slovenskim abiturientom!

Prestopili ste prag v življenje, stopivši na vseučilišče.

Mnogo od Vas bode odšlo na Dunaj, ali v zlato slovansko Prago, in morda le malo bo onih, ki so se odločili za Gradec, da se tu posvetijo svojim študijam.

Slovenskemu vseučiliščniku v Gradcu življenje ni lahko, biti mu je dvojen boj, boj za obstanek in boj za svojo narodnost!

Kdor si hoče okrepiti svojo narodno zavest, kdor se hoče pripraviti za narodno borbo v domovini, ta pridi v Gradec!

Marsikdo bi pač omagal v težkem dvojnem boju, da bi ne našel zavetišča in krepke opore v akademickem društvu „Triglavu“, čegar ponosno geslo je: „Biti slovenske krvi — bodi Slovencu ponos“.

Namen društva je, da združuje vse slovenske akademike v svojem okrilju, da se mej sabo spoznavajo in se v društvenem krogu v resnem delu pripravljajo za poznejše delo v domovini.

V to bogata knjižnica, založena z vsemi slovenskimi in imenitnejšimi slovanskimi deli, v to raznovrstni časniki in časopisi v vseh slovanskih jezikih, ki so na razpolago v čitalnici.

Kdor se zanima za književnost, stopi lahko v „Znanstveno slovstveni klub“, kdor si hoče krepiti živce in uriti roko, stopi v „Borilni klub“, ki brani, ako je treba, s krvjo in mečem čast in ugled društva; pevcem vstreza pevski, oziroma godbeni, tamburašem tamburaški klub.

Vsak do pač najde v društvu nekaj, kar ga posebno zanima, posebno veseli!

Akademično društvo „Triglav“ stoji že izza dobe svoje ustanovitve krepko na napredni, svobodomiselnih podlagi, in baš ker je svobodomiselnost dobé v njem zavetišče vsi slovenski akademiki, ako respektujejo društveni napredni, svobodomiselnih značaj!

Stopite torej, tovariši abiturientje, vsi v društvo „Triglav“, ono Vam nudi vse, česar je potreba slovenskemu akademiku, in baš v njegovem okrilju se bode naučili prav uživati od Vas toli zaželjeno akademično svobodo!

Potrebna pojasnila daje odbor Heinrichstrasse 8, II., kjer je tudi društvena čitalnica

Akad.-tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu, dne 1. vinotoka 1899.

jur. Rasto Pustoslemšek,
t. č. predsednik.

Narodno gospodarstvo.

— **Dobavni razpis.** C. in kr. vojno ministrstvo namerava potom javne konkurence pri malih obrtnikih si zagotoviti različne potrebščine iz usnja za vojaško opravilo za leto 1900. Dobaviti je vsakovrstne čevlje, jermena, tornistre, taške itd. Vsak obrtnik zamore se sam ali kot ud kake obrtne zadruge dobave udeležiti. Ponudbe je najkasneje do 31. oktobra 1899 do 12. ure opoldne pri oni trgovinski in obrtniški zbornici vložiti, kjer ponudnik biva, na Kranjskem tedaj v Ljubljani. Varščine in vzorcev ni treba predložiti. Natančnejši pogoji, ponudbeni vzorci in izkaz predmetov in cen, razvideti je pri trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Slovenski in Slovenke! Ne zabi-te družbe sv. Cirila in Metoda!

Avstrijska specialiteta. Na želodcu boleha-
jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-
ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače
zdravilo in upliva na želodec krepilno ter pospe-
šilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom.
Škatljica 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to
zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr.
dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekar-
nah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-
parat, zaznamovan z varnostno znamko in s pod-
pisom. — Direktna pošiljatev ne pod 2 škatljici.
5 (59—13)

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 30. septembra: Fran Bunc, c. kr. sod-
nijski oficijal, 56 let, rak na jeziku. — Jakob Je-
rovšek, delavec, 76 let, jetika. — Jernej Borštnar,
gostač, 81 let, srčna hiba. — Dominik Geršan,
hlapčev sin, 3 leta, davica.
Dne 1. oktobra: Marija Wieser, ključavni-
čarjeva žena, 55 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 806,2 m. Srednji sračni tlak 736,0 mm.

Oktober	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C.	Vet-ovi	Nebo	Padačina v 24 urah
4.	9. zvečer	739,1	12,2	sr. jug	jasno	00 mm
5.	7. zjutraj	738,9	9,5	brezvetr.	megla	00 mm
	2. popoln.	737,6	20,2	sr. jzhod	del. oblač.	00 mm

Srednja včerajšnja temperatura 13,4°, nor-
male: 12,3°.

Dunajska borza

dne 5. oktobra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld.	40	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	"	25	"
Avstrijska zlata renta	117	"	40	"
Avstrijska krona renta 4%	99	"	—	"
Ogorska zlata renta 4%	116	"	—	"
Ogorska krona renta 4%	93	"	95	"
Avstro-ogorske bančne delnice	901	"	—	"
Kreditne delnice	362	"	25	"
London vista	121	"	05	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	"	05	"
20 mark	11	"	80	"
20 frankov	9	"	57	"
Italijanski bankovci	44	"	40	"
C. kr. cekini	5	"	70	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Prodajalnica

se odda

v Rožnih ulicah hiš. št. 11

oziroma se iz te prodajalnice tudi vsa po-
trebna oprava proda. (1775—3)

Diurnistinja

z lepo pisavo, popolnoma zmožna sloven-
skega in nemškega jezika, v govoru in pi-
savi, išče službe v kaki odvetniški ali
notarski pisarni.

Ponudbe pod „Diurnistinja“ na upravi-
ništvo „Slov. Naroda“. (1805—3)

Gostilna

se odda v najem

s 1. januarjem 1900 v Trebnjem, Dolenjsko.

Več se poizve pismeno ali ustno pri
lastniku Em. Tomšiču v Trebnjem, Do-
lenjsko. (1821—2)

Avtomatični
lovilci za množine.

Za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1.20. Lové brez
nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene
nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilnica
za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in zohar-
jev v jedni noči loveča, a gld. 1.20. Povsod najboljši
vsepihi. Pošilja se proti povzetju. (1287-7)

M. FEITEL, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

Vsak petek in postni dan
dobé se sveže, izbrano
morske riže

Ant. Stacul-u. (1833—1)

Hiša z gostilno

na dobrem kraju na Notranjskem, pri-
pravna tudi za vinsko in lesno trgovino,
se pod ugodnimi pogoji za dalje
časa odda. (1780—3)

Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

**Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v
Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejevce, Plzen, Marijine vare,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejevce, Plzenj, Marijine vare, Heb,
Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak
v Jesenic. Poleg tega vsako nedeljo in praznik
ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.
— **Proga v Novo mesto in v Kočevje.**
Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m.
popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod
v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob
5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Am-
stetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseea,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri
55 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob
11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja
via Amsteten, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca,
Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni
vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca,
Francensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih
varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja,
Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta
Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Ko-
čevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano
d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob
11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9
uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in
praznikih. (1206)

Oni otroci, katerih matere
ne dojé, hranili naj bi se samo s
Knorr-ovo ovseno moko,
katera je v zvezi s kravjim
mlekom popolnoma jednako-
vredna materinemu mleku in
prispeva kar najbolje k tvoritvi
mesa, krvi in kostij. Najboljši
dokaz, da si Knorr-ova
ovsena moka pridobiva
čim dalje širše kroge, je dej-
stvo, da se že dandanes vzreja
ž njo mnogo nad 300.000 otrok.

Dobiva se v vseh boljših tr-
govinah v zavojih po 1/4 in 1/2 kg.
IV. (1757—1)

Nadučitelj

zeli spremljati svoje službeno mesto.
Ponudbe naj se vpošljejo do dne
20. t. m. pod šifro X. poste restante
Ljubljana. (1835)

Po najvišjih cenah

kupujem vsako množino
kislih jabolk za mošt
lepa, nabrana namizna ja-
bolka, dalje sveži želod za
setev in lepe, posušene jedilne
gobe. (1834—1)

Josip Leuc
trgovec v Ljubljani.

Krtače za pôde

iz čistih riževih korenin in
bičja, dalje (1833-9)
krtače za obleke, za likanje
in podobne ponuja najceneje
Alojzij Pavlišta
v Kysperku, Češko.

Zahtevalje cenke

Naznanilo.

Na postaji Škofja loka
proda se
potom dražbe
v nedeljo 8. t. m. ob 9. uri dopol.

sod vina

(cvička) 612 litrov s posodo vred.
C. kr. prometni urad postaje Škofja
loka
dne 3. vinotoka 1899. (1825—2)

V najboljših razmerah po-
slujoča večja trgovina z
mešanim blagom

v velikem župniškem kraju na Dolenjskem,
na najlepšem prostoru poleg župnije z velikim
številom odjemalcev, blizu železniške po-
staje, se zaradi bolezni

odda

pod prav ugodnimi pogoji.
Povpraša naj se pri upravništvu „Sl.
Naroda“ pod šifro 5000. (1693—6)

Največja zaloga

izdelanih nagrobnih piramid od črnega švedskega sienita in gra-
nita lastnega izdelka, kakor tudi nagrobnih spomenikov in križev
od najlepših in najboljših mramorjev

priporoča p. n. slavnemu občinstvu po najnižji ceni

Feliks Toman

kamnoseški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26. (1803—2)

Učenec

se takoj sprejme pri
Frideriku Hoffmann-u
(1830—2) urarju na Dunajski cesti.

Lepa nemebljovana soba

za gospodično ali postarnega gospoda,
odda se s 1. novembrom t. l. na Po-
ljanski cesti št. 25.
Več se izve pri lastnici hiše. (1797—3)

Mladenič

išče službo vratarja ali pa postrež-
nika. Zna slovenski, nekoliko hrvaški in poljski
ter nemški. (1832—1)
Ponudbe se prosi na naslov: Miha Habič,
poste restante Spodnja Hrušica.

Priporočava (21—228)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah
znano po svojih izvrstnih učinkih.
Kavčič & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Mlad mož

ki je absolviral najmanj štiri razrede nižje
gimnazije in se hoče izučiti knjigotržne
stroke, vstopi lahko takoj.
Dovoli se priboljšek.

Oton Fischer
knjigotržec v Ljubljani. (1813—3)

Na prodaj je po nizki ceni hiša

v Vodmatu, Jenkove ulice št. 11.

Ima 7 stanovanj, lepo klet in lep vrt.
Kupci naj se ogledajo pri lastniku
istotam. (1772—3)

Ekonomom in podjetnikom

ponuja se prilika po ugodni ceni kupiti moje

posestvo „Stari dvor“

pri Škofji Loki. Ves grunt obstoji iz hiše,
hleva, 15 štantov kozolca, vse hišne oprave,
orodja, vozov, dalje njiv za 60 mernikov
posetve, travnikov in gozdov s trdim lesom.
Pri hiši so tudi 3 krave, 2 junici in 2 vola.
Posestvo je lepo, stoji na ravnem, kake
1/4 ure od železniške postaje Škofja Loka.
Posestvo se prodaja prostovoljno.

Natančnejša pojasnila daje (1806—3)

Lovro König

posestnik
na „Starem dvoru“ pri Škofji Loki.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne
uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif.
blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Selenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za
izdelovanje civilnih oblik in nepre-
močiljivih havelokov po najnovjši fa-
coni in najpovoljnejših cenah. Angle-
ško, francosko in tuzemsko robo ima
na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo-
roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-
form ter preskrbuje vse zraven spa-
dajoče predmete, kakor: sablje, meče,
klobuke itd., gospodom c. kr. justič-
nim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 40

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann
urar
v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst

žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilk in salon-
skih ur, vse samo
dobre do najfinejše
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi. 40

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Puškar Fran Kaiser

v Ljubljani
Šelenburgove ulice št. 6

se usoja najbolje priporočati se
p. n. gg. lovcem za

lovsko sezono.

Zunanja naročila se točno
izvršujejo. 40

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah šte. 4.

Velika zaloga 40
suknenih ostankov.